ԹՒ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5901 — 16/29 ՅՈՒՆԻՍ 1905 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 25 ՐԷՊԻԼ ՍԽԷՐ 1323 — ԹՒ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5901

درعادت اداره‌سی ❖ آره‌وك غزته‌سی ❖ دولت دائره‌سی

Նամակ եւ տարեկան ի՝ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԻՆԸ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 գր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստալի փուլ կ'ընդունուի, 145 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով։
Տեղական Ադրատարի ծախքը բաժնեգրաց կը վճարուի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մարոքի խնդիրը քիչ մնաց որ մոռցներ մինչեւ անգամ ռուսահնչեան պատերազմը։ Ու եթէ իրաւունք դէն հնչեւանք մը ունենայ ան, ու լոնդի ֆրանսիւզերման պատերազմի մը, Մալրաքսի Արեւելքն ալ, Մանչուրիան ալ երկրորդական կարեւորութիւն միայն պիտի ունենան։ Վասն զի եթէ կարելի եղաւ ռահմանափակել ռուսահնչեան պատերազմը իր իսկ տեղւոյն մէջ, կարելի չէ հաւատալ թէ նոյնպէս հնար ըլլայ ռահմանափակել ֆրանսիւզերման պատերազմը երկու տերութեանց մէջեւ։ Այդ պատերազմն երեւակայելն անգամ սոսկալի կը պատճառէ թէ ինչ տխուր հետեւութիւն պիտի ստանայ այդպիսի պատերազմի մը ազդեցութիւնն ու ասերները։

Մարոքի խնդրին պէս բաղդատաբար երկրորդական գործի մը պատճառ կարելի՞ է ենթադրել որ ոչ միայն ամէնէն զօրաւոր եւ ամէնէն քաղաքակիրթ ազգերն երկուքը այդքան սոսկալի պատերազմի մը բռնուին։ Եթէ Գերմանիոյ բուն դիտաւորութիւնները միայն Մարոքն է, հաւանական չէ, իսկ եթէ Մարոքը լոկ պատրուակի տեղ կը ծառայէ, անոնց ոգեն է որ պատերազմի վտանգը պատճառական կը դառնայ եւ բոլոր գործի մարդիկ այդ երկիւղին չառա կը նեղուին։ Սակայն ասանկ խուճապներ եւ բոլոր իրարանցումները տակէ առալ կուգան։

Բայց արդէն պատերազմը ցարդ սկսած իսկ էր, եթէ Գերմանիոյ լուսատուին պէս Ֆրանսա իր դիւրազգածութեամբ եւ լոխուն կրակոտութեամբը վարուէր։ 1870ի դասը սակայն անկէ ի վեր մեծապէս ազդած է։ Երեւի ֆիզիսիկան բնաւորութիւնը վրայ, որով չինկու Գերմանիոյ լարած ծուղակը, եւ հանանկոն ալ չէ որ իրմէ օրգան ալ անհնազանդաբարձիկ ըլլան Գերմանիոյ դրդումները։ Հետեւաբար նոթայարձակ ըլլալու դերը Գերմանիոյ կը մնայ, եթէ երբեք գործը պատերազմի առնել որոշած է։

Նոթայարձակ ըլլալը, սակայն, սա անպատեհութիւնը ունի որ իր դաշնակիցները ազատ կը թողու իրեն օգնելու հարկէն, վասն զի ծանօթ է Երրորդ Զինակցութիւնն այն պայմանը որ կը պարտաւորէ անոր իւրաքանչիւր անդամները օգնել իրարու, երբ յարձակում կրողը իրենք ըլլան եւ ոչ թէ ընդ։ Արդ գերման դիւանագիտութիւնը դժուար է թէ ներէ իրեն այդպիսի անպատեհ քայլ առնել եւ զերծել ինքզինքը իր դաշնակիցներուն օգնութենէն։ Թ՛ը որ խնդիր մըն ալ սա է թէ Երրորդ Զինակցութիւնը կը պահի՞ դեռ իր գոյութիւնը ըստ առաջնոյն, քանի որ յայտնի է թէ Իտալիա Ֆրանսայի հետ բարեկամական մերձեցում ունեցած է եւ Աւստրիոյ հետ ալ գժտութեան չառ պատճառներ ունեցաւ։

Այլ Գերմանիա եթէ վառուն ըլլայ որ իր դէմը միայն Ֆրանսա պիտի ունենայ, կարօտ չըլլար դաշնակիցներուն։ Ամէնէն մեծ խնդիրը սոսոր մէկ է որ կը կայանայ։ Այդ խնդիրն բռնելին ալ Անգլիոյ ձեռքն է։ Մինչեւ ցարդ տեսնուած երեւութներն դատելով Անգլիա պէտք եղածէն չառ պատրաստ կերպով հոգեկոյս ալիքարի եւ մասնաւորաբար Գերմանիոյ թէ մինակ պիտի չձգէ 1904 ապրիլ 8ի պայմանագիրը իրեն հետ կնքած Ֆրանսայի։ Այս բանին ալեկ մը համոզուելէ ետքը՝ գերման դիւանագիտութիւնը իր գործն ըրաւ Ֆրանսան բաժնել Անգլիայէն զոր միւս կողմէն կ'ամրացուցներ իրեւ դրդիչ Ֆրանսայի՝ իրեն (Գերմանիոյ) դէմ, որպէս զի Անգլիա զգուշանայ յայտնի պայմանագիրն ընդլայնել Ֆրանսայի եւ սա վերջինն ալ ստիպուի հեռանալ ամէն, չնկատուելու համար անոր գործիքը Գերմանիոյ դէմ։

Ֆրանսայինները, սակայն, պէտք եղած ազգամտութիւնը ունեցան մինչեւ ցարդ՝ չինկալու համար Գերմանիոյ իրենց դէմ լարած այս երկրորդ ծուղակին մէջ ալ։ Կը մնայ տեսնել թէ երրորդ ինչ հնարք պիտի բռնեցնէ՝ զերծնք պատերազմի ատելութեան ենթարկելու համար։ Եթէ Ֆրանսայինները մինչեւ հիմա ունեցած խոհեմութիւնին եւ ազգամտութիւնին ձեռքէ չձգեն, հաւանաբար պիտի կրնան զերծ մնալ Գերմանիոյ իրենց դէմ լարուցանել ուզած պատերազմէն։

Հապա ուրեմն Թանճեր արուած մեծադղորդ այցելութիւնը, ըրած բանխոսութիւնը, Ֆէս ղրկած պատուիրակութիւնը եւ ասոնց լարակից խորհրդարանական, դիւանագիտական ու լրագրական ոգեկան յայտարարութիւնները չոր ու սմաւ պատանդ՞ պիտի մնան եւ պարապ արձակուած գնդակի՞ պիտի նմանին։ Ո՛չ ապաքէն, այդ պարագային, գերման դիւանագիտութիւնը անագին ձախողուած մը պիտի երէր ու պղտիկ պիտի մնար։ Ի՞նչպէս պիտի հանդուրժէր այդպիսի բանի մը։ Անա մարոքեան խնդրին ամէնէն փափուկ կէտը, որ դեռ չէ լուսաբանուած՝ հակառակ համալիարանին մասնաւոր բիւրատար հակասական ենթադրութիւններուն։ Մինչեւ որ չպարզուի այդ կէտը, մարքերը չեն կրնար խաղալու, այլ Ֆրանսիզերման պատերազմի մը երկիւղը միշտ կը շարունակէ մնալ։ Իսկ այս հանդուցեալ լուսնամը խարդարուած գաղտնիք մը է, իսկ լրագրական բոլոր տեսութիւնները եւ յայտարարութիւնները պարզ ենթադրութիւնէ անդին չեն անցներ։

Ճիշդ այդպէս մասնաւորն ու երեւակայական զրոյցներ էին Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ հաշտութեան լուրերը։ Իրաւ, Ռուզվէլթ նախագահը փորձ մը ըրաւ երկու պատերազմիկները հաշտեցնելու, բայց երբ Ճապոն զինադադարի մը հաւանութիւն չտուաւ առանց ապանով ըլլալու Ռուսիոյ անկեղծութիւնը վրայ, ի մասին իրօք հաշտութիւն ընել ուզելուն, Ռուսիա ալ եւ ոչ կեցաւ, որովհետեւ իր նպատակն էր ժամանակ շահելու համար զինադադար մը ձեռք բերել միայն եւ ոչ թէ իրօք հաշտութիւն կնքել Ճապոնի դրած պայմաններով։ Այժմ խնդիր է թէ Ռուզվէլթ նախագահը արդ՞ւ դէմ ցասելու իրաւունք ունեցաւ. իր միջնորդութեան մերժուելուն վրայ, Ճապոնի՞ որ զինադադար չընդունեց, թէ Ռուսիոյ՝ որ անկեղծ ոգւով դայն չընդունեց։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

ԽՈՐՍԱՆԱՑ

Ադամամթիկին բրուկները չեղնեցուած ոսկուն արեւի շողքն, լեռներու ստուերամիտը սեւատած մարմանդ, ու գեղացին հոգի՛ն ոսկած ակօսի՝ դաշտերայքին սիրոյ, բարեկամիս հետ կ'երկենանք քաղքէն՝ գարնան քամո՛ն արեւին, ոտամերկոյ սիլքին ու դալարիքի բուրումներուն մէջ լուսնեցած, օծուած բնութեան մէջ լուսնելու՝ ձմեռուքնի զոսացած հոգիներս։

Զիերուն ոտները Բոլ մը կը ձգենք ճիտերնուն. ուղղենո՛ւն պէս Թոլ երթան, երկքանկոս ժամ հոգի՛ս կայ՝ կարելիք ճամբոնը։ Սըռեղ՝ արօրը խրամնի՛ կը պեղէ, հողը կը հերկուտ՝ անոր ընդերքին մէջ թաքնած հարուստութենէն շլմրուն, հունա՝ կը դապնուի, նոբէ՛ն զոյգ մը եզներու օմանդակութեամբ։ Աչեռաղ դեղացին, այս ցուրտին իսկ, ցուցամատը ուղղահայեցօրէն ճակատին առնելով՝ անոր կենդանիներուն մէջէն՝ քարանքի ոգերակ մը ծարեցնելով կը խառնէ՝ ալեռաուութեանը։

Գոնի մը կիներ, աղջիկներ, աղջիկներ, լուսակին պուկրը հանկուսեցով, —հանդոյցկ—պղղած՝ մառգի՛ղ կը ժողուեն։ Զգա՛ յ դեղացի մը, որ, այս միլացին ա՛ղ ընդեղենով՝ մառգեղով լանի։

Աչեռն ցանքը՝ դեղնորակուեր է։ մարդասաններու զմրուխտ թարմութեան ու ցօղերու կոթիլներով մարգարտացած լեղիքը կը պրիսմակուին՝ սիրային երգի պէս՝ խուսափ՛ուկ ու հանելի։ խուսափուկ՝ քանի որ արեւին հարքը պիտի հալեցնէ բեհեղէ այդ պղպէնիները։

Զով, պղտկուն ու կծող օիւք մը կը սոսի՝ հիւսիսի չրթներէն։

Անհամար դեղացիներու կը հանդիպինք։ Տրեխնուն առասաններ պրիւն, առասա՛ը ուսերնուն ու մանանը ձեռուրնին։ Բաղքէն դեղ վերադարձողները ակապրիկ թիներ են բամպակով, մանանի հետ փոխելով։ Տանը կիներ՝ «Լաճ ու փ՛ոխ» է ըսեր։ Նուկի մը մանանը՝ երեք նուկի բամպակի հետ փոխելով ու չարաճակաբար՝ մինչեւ որ էրկանը, իր ու ամէնուն շապկուն չուխ՝ առանկով։

Տրկու ընկեր, զօսկպինդ, կանանկին բեռցուած ուլունքով, զանակով, հինոյով, նեկով, հալլեով, ցուպերնին ուսերնուն վրայ՝ կը քալեն։ Մէկ-երկու ուլունք՝ հանկիթ՝ով մը, քիչ մը ներկ՝ մուռուռ. (ԼԼ չոպ) մը գարիով. ա՛մ մը հինա՝ կէս չոբէկ եղ, ու չարաճակաբար։ Ասանք ա՛րլոպ ազած են քաղաքը։ Ինչ գինամ բեղեղ կենը. կը բաւէ որ հուերը ած ելած են։

Ժամ մը հաղիւ է եղեր ճամբայ ելլեկնիս։ Կեօլլեկլեր Կեօլլեն ենք հասեր։ Մաւալուն լճակ մը։

Գեռը կը սկսի երեւիլ իր կապոյտի երկրպ փոթորելով, ոտանքին վրայ հանգչած Գիլիսլի Թաւրք գեղին լուրլը։ Կէս ժամ ալ ճաշենալով իր ալքերուն օղակաւորումէն ու խարանքիներն բամբ ձայնաւորումէն կը գիտնա՞՛։ Ալ ճամբանիս կը սկսի լղա՛։ Գեռին մէջ կը տեսնամ «Նուպի Բէրը» կամ «Մամուն Նուպկն» որ այդ ալքերուն մէջ ուռնդոյնն եկեր հասառուեր է եւ որ ասոր ծոյը բնակող ժողովուրդ Մամուկին նուպին է եղեր որով ման ու փոթ կ'ընէ, օրական այդ ծանրութիւնով, բամպակ մանելով։ Ու ճանապարհ վրայ, երկու բարեկիցս ասոր Թեշին ասոր կ'ելնամ է Բէշին ազրիւրը՝ ալեռաուութիւնը բիւրեղացած գեղեցիկ լոգնուութիւնը լուծելու իր զուլալ fôçrիկով։

Արեւը ճակատիս կը սկսի համբուրել՝ ոլորդ չրթներով։ Ինչո՞ւ բանալ հաշտոցը, ինչո՞ւ արեւագելին Թելը ջանչ գեղեցիկուս. կ'ուզե՞ք որ եկինք անոր կենդուս շողքին մէջ, տապսուինք իր հարքին։ Դէ՛հ, պիտի սեւնանք եղեր, առնոզ ասեր՝ ծախոզ ծախեր է։ Իսկ եա՝ ասոնց մեր եմ արդեւ։ Ընկերս դպրոցեր է լրացուցած. գիտակցամասնագիտական վարժարան մը՝ ու, որ գիտնքը կ'ապրեցնէ ոլորը, կեանքի դպրոցին գերազանց։ Դաւառացի մըն է. հողին վրայ կը նստի, անձրեւէն չի վախնար. ան կը խնդալ զարգացած երեւիլ ուզողներուն վրայ որ, չե՛ն գիտեր թէ՝ արեւէն, անձրեւէն, ձիւնէն ու բուքէն չվախնալ՝ ազատութիւն մը, անմոլութիւն մը չէ։

Գեռին ոտանքը իրարու հպղ համբուրելը հասեր ենք։ Պոզազի կամուրջ՝ հինեն չինուած. հարստասուն կամարները լրին հետ կը հաւեն։ Դամեցի կառք մը այդ բարձանքէն ջուրին հասանքեն կամ հմալքեն շլմրած՝ վար, այդ անդունդին մէջ նետուած է։ Թամբեն վար ոտ։ Հովը կը մրմնջէր եղեւիներու մէջէն։ Մովը քանալ կը թաւէր ոտանքին վերայ։ Երկար ծխանք մը հաղիւ կը փոթփոթէր ծովուն մակերեսը եւ կ'երթար ու՝ տամուկ մարելու կղզին եղեր։ Թաչունի ճուռղին մը չէր լսուեր օդին մէջ, եւ ա՛չ իսկ ճիչ մը՝ դալարն վրայ։ Եղեւինի արմատներու ճարճատիւնները ականջին բոցեր կ'արձակէին. լեռայ պահ ընդ պահ՝ խօսքերու մրմունջներ կը թաւէին օդին մէջ, գիւղերուն վանք լեռութիւնը խանգարելով։

—Որո՞ւն միջքէն կրնար անցնիլ թէ Ովկեանոսին մակերեսին վրայ պիտի քալքրատուին։ Արդարեւ, Պարն Հապոնն, պէտք է մաքու վրայ ճիշ մը քնեմ՝ համոզուելու համար այդ ակներեւութեան։ Ծովը անշարժ կը թաւի մեզի, սակայն անդիմադրելի զօրութեամբ մը կը քաշքրատ մեզ։

—Այո՛, տիկին, պատասխանեց ձեռքը Հապոնն։ Կը խաստանիմ որ եթէ գլանամ նուազեին հատասուն լուսակ ունենալը, ոլնամիտին չեսրատուիլը ու պատանին չմերձուիլը օրին մէկը, եւ մեր։ Հովը կը մրմնջէր եղեւիներու մէջէն։ Մովը քանալ կը թաւեր ոտանքին վերայ։ Երկար ծխանք մը հաղիւ կը փոթփոթեր ծովուն մակերեսը եւ կ'երթար ու՝ տամուկ մարելու կղզին եղեր։ Թաչունի ճուռղին մը չէր լսուեր օդին մէջ, եւ ա՛չ իսկ ճիչ մը՝ դալարն վրայ։ Եղեւինի արմատներու ճարճատիւնները ականջին բոցեր կ'արձակէին. լեռայ պահ ընդ պահ՝ խօսքերու մրմունջներ կը թաւէին օդին մէջ, գիւղերուն վանք լեռութիւնը խանգարելով։

Գիւղը Դավրաշլի ազնվականներ, իրենց մշակ ու կարշիկ մարդոց, պարտէնները ու թամբերնուն մասերուն ազատն են բերեր արոր։ Լուրին կուժը մէկ ձեռքերնին, հարին գաւազ — փայտ ամանմը — գլուխնուն ու թաթին դոյզ գաւազանի մը վրայ տնցուցած ու օմանդակորէն բռնած երկու ծայրերն։ Դանկին ծայրովը կը ցուցանէին ո՞ւ եւ ի գեղ մը, լեռ մը։ Ժամերով կ'երթան չի հոգնիր։ Գեռը ալ քիչ մը լեռնով՝ կովաւնի ոտանքը գոհաւորով կ'երթայ։ Զարեն կը տեսնեմ կովաւնը, մեծ գեղ մը քաղքեն 3 ժամ։

Կ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՕՏԱՐ ԷԶԵՐ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԲԱՋԻՆ ԳԼԱՒ

Բարբարոսներու արշաւանքին պատճառաւ Եւրոպայի մէջ դպրոցներու եւ դպրութեանց թիւը կասեցաւ։ Մասնաւորապէս շարժումը վանքերը քաշուեցաւ։ Պենեդիկտեաններու մաքառութիւնը, Պենեդիկտ Նուրսիէի հիմնուած (480-543), Նոբելիի մօտ, Մոնդէ Քասսէնի վրայ, եւ ուր 15,000 վանքեր կը համբուէին, մարդկութեան նշանակելի ծառայութիւններ ըրաւ, մանաւանդ ինչպէս նաեւ հողի մշակման համար։ Այդ ժամանակի ուսեալները, փոխն ի փոխ կը գործածէին գրիչն ու բրիչը կամ stilus։ Իրենց նշանաբանն էր ora et labora)։ Մաքառութեան օրէնքը՝ իր անդամներուն իւրաքանչիւրին առօրեայ եօթ ժամ աշխատութիւն կը հարկադրէր։ Ամէն արթնցողան պարտաւոր էր, արեւանոցներուն համար երգչին դպրոցին զատ, ունենալ նաեւ աշխարհականներուն համար արուեստին դպրոց մը։

Ժողովրդական դպրոցներու հաստատումը Զ. եւ Ի. դարու եկեղեցական ժողովներէն հրամայուեցաւ։ Այն լարգելի անգլեւսաքսան Պէտա արբան (699), որ Լոնդոն եկեղեցիի պատմութեան մը հեղինակն է, այդ դպրոցները՝ ժայռերու հետ կը բաղդատէր։ Մեծն Գրիգոր Ա. Պապը, Հռոմի մէջ հիմնած էր երգեցողութեան առանձին դպրոցը, որ մեծագոյն արքերու ապատատարան մըն էր (590)։ Նոյնպէս էր լոնդոնի մէկը, Գրիգոր Դ. Պապը, ասոնք ի պատիւ դպրոցական ասն մը կը հաստատէր, որ ամէն տարի մարտ 12ին կը ասնուէր։ Բայց Շարլըմանեն էր որ, մինչեւ դարու առաջին մասին մէջ, ժողովրդական կրթութեան ամէնէն ուժեղ նպաստակ։ Այն միտքերը, որուն փառքը, իրաւ քաղաքակրթիչ չառ աւելի է քան թէ իրաւ լուրթոյ, հրամայեց որ մայր եկեղեցիներու կամ եպիսկոպոսական եկեղեցիներու, վանքերու, ժողովրդական ժամերու մէջ դպրոցներ հիմնուին (787)։ Մէկ քանի դպրոցներու համեմատ, Շարլըմանի օրէնքները կը ներկայացնէին պարտաւորիչ կրթութեան առաջին նշանները։ Իր պալատին մէջ իսկ կայսերական սկզբնական քարիկեր մը հաստատեց եւ Սէն-Կալի համանուն վանքանը՝ իր վերապատ բանասաղեցական ժամանակագրքին մէջ մեզի պատեց այն խօսքերը, զորս օր մը ուղղեց հնս լուսաճաղ ազնուական ու անզգաղ երիտասարդներու, նոյնպէս իր նեբրոնները՝ ծերունդեամբ ազգատ երիտասարդներու՝ որոնց լուսաղիմութիւնը կը սիրէր իրենց Գլէման անուն ուսուցիչը։ Լեզուով ու բարքով Գերմանացի Շարլըմանը չատրդած էր։ Ի՛ զուն, հին գերմաներենէ կամ Թաւքեատերէնէ քերականութիւնը մը եւ հաւանած էր ուրիշ ասմանեան երգերը։ Անգլեւսաքսան վանական մը, նշանաւոր Ալկուինոս, մասնաւորապէս շարժումը կը վարէր։ Իր եւ իր աշակերտին, Ռապան-Մաուրի տեսութեան ներքեւ, որ Մէլանցի էր, վանական նշանաւոր դպրոցները ծաղկեցան Դուրի, Լիւքսէյլի, Կոմի, Ֆիւլդի, Հիրշաուի, Դորվեզի, Ֆոպպիի, Բաւէնիի մօտ Բոմբոզոյի, Լորշի, Պանկորի, Գրոլանի, Բալեարեանի մէջ։ Սէն-Կալի փառքը, Գոնսանոնի լեռին ոտքերուն մեծ դպրոցը Բարլովիանան դարաշրջանին մէջ կը բարգանայ։ Հոն կը փայլեին էքքեհարտները եւ նոթարները, որոնք իրենց բանասաղեցներ, պատմագիտներ, փիլիսոփաներ, հասարակաց լուսաւորիչի ինչպէս նաեւ լուսինները եւ հին Գերմանի կամ Թաւքեատերէնի, նշանաւոր հարուածներ կը պատանեին։ Գեղարուեստներն ալ կը լարգուէին հոն։ «Անուս կեանքը, մեռեալ մէն է.» Գրել չի գիտցող, կ'ըսեր ուրիշ վանական մը, կը կարծէ թէ գեղագրութիւնը աշխատութիւն չէ, թէպէտ երեք մատով է որ կը գրուի, բայց ամբողջ մարմնը կը լարի։» Վանական դպրոցներու մէջ կը գործածէին գիտակներ եւ երկրագունակներ։ Բայց աշխարհագրութիւնը չառ եռ մնացած էր։ Սէն-Կալի մէջ, օրինակի համար, կը չիմանէին Ալպեանները Պիրենեանեան հեռ։ Ժ. դարու մէջ, Արաբական դպրոցները ծաղկեցան Դոլեռայի Սէվիլի եւ Գորուսի մէջ մանաւանդ, ուր 80 հազարանոց դպրոցներ կային, եւ ուր Սեղիսարոս Բ. Պապը ուսած էր, կ'ըսեն, իր հաւատարիութիւնը։ Ալեքսը արաբ Թաւքանագէտ մը առաջ եկած է։ Բժշկութիւնը ու փիլիսոփայութիւնը Ա. բարբարոսներուն կողմէ մշակուած են։

Թ. Լ. Ժ. դարերու սկիզբները, Անգլեւսաքսաններու թագաւորը, Մեծն Ալֆրեա, պատմագիր եւ օրէնսդիր, իր բազմատիպ խնամքն դպրոցներուն կը նուիրէր եւ վարժուած էր ըսելու թէ ամէն անկաշկանդ մարդու զաւակը պէտք է կարդալ եւ գրել գիտնայ։ Ժ.Բ. դարու վանքերը այլասերեցան։ Հանրաբանները՝ նախ Իտալիոյ մէջ, ապա Ֆրանսայի ու Անգլիոյ մէջ գրաւեցին իրենց տեղերը։ Գերմանիան Ժ.Դ. դարուն հաստատեցաւ անոնց, Սպանիան, Շուէյցը, Տանիմարքան եւ Զուիցերիան։ Ժ.Դ. դարուն։ Քաղաքներու լուսաղիմութիւնն ու ձեռարուեստի շարժումը ծնունդ կուտայ միւսոյն ժամանակ թաղապետական դպրոցներու, որոնց տեսակութիւնը նախ լանձնուեցաւ վանականներու եւ ֆրանչիսքանեանու կամ Տոմինիկեան կրօնաւորներու։ Լեռայ աշխարհականներու ձեռքը անցաւ։ Այդ դպրոցները քաղաքն ազգ համար բացուած էին, կը գտնուէին սակայն աղկանց դպրոցներ ալ Լիւպէկի եւ Նիւրեմպերկի մէջ։ Սարբի-Նանանցները, Ժ.Դ. դարուն, կրօնական նոր միաբանութեան մը հաստատումը կը տեսնեն, Ժէրսիանները՝ միաբանութիւնը, զոր հիմնեց Ժէրսի Կրոդ. (1340-1385) եւ որ երկոտա աղքատ աղքատ դասարարութեան համար չառ բան ըրաւ, որոնց կը պատէին եւ կը մեծցնէին սիրով եւ մասին զարգացումով։ «Ընտանութիւն Ցա. Քրիստ» միաբանութեան գեղեցիկ գիրքը, իրապէս, այդ բարեպաշտ միաբանութենէն եկած է։ Ներքսամ ալ իր առաջին ծանօթութիւնները անոնց քով ստացաւ։ Բայց մասնաւորաբար լուսաղիմութիւնը, մինչեւ դարուն, խարանուեցաւ սուլերդապետութիւնով, կեղծ գիտութեամբ, եւ Արիստոտելի օրէնքներուն մոլեռնդաբարձութիւնները՝ ուրիշ մեկնաբանութեամբ ուսումնասիրութիւններուն դրդիչ եղան։ Լեզուով եւ գաղափարներով։ Լատինական արտաքին սովորութիւնները կը մնային մաքուր։

Թարգմ. Մ. ՔԷՉԵՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՏԱՍԵՐԵՔ ԹՒԻԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ոչ մէկ բան այնքան ասրածուն հանգամանք մը առած է որքան 13 թիւի վրայ դարձը սա տարբը նախապաշարումը։ Տեսնուած են փափկերը մարդիկ, որոնց մասնաւորական վիճակը ու բոլոր կարողութիւնները անաղարտ ըլլալով հանդերձ, ինքզինքին զրկած են փառաւոր ճաշէ մը, սա պատճառաւ որ սասրերեք հոգի պիտի գանուէին սեղանին շուրջը։

Քանի մը Ամերիկացիներ, չառ նեղացած այդ համբաւաւոր նախապաշարումին նկատմամբ, որոշած են պայքար մղել այդ անիմաստ աւելորդապաշարութեան դէմ։ Նախընտրեցին՝ ամսուն 13ին կը ճամբորդեն ամանք, երբ ամէն ամիս, այդ թուականին, կասկածները պարապ կ'ըլլան։ Այդ նորադարձ Ամերիկացիները լաւ օրինակ մը կտան եւ չատ քիչ կը նեղուին ճամբորդներն, որոնք չառ ցանցառ են։ Հէնրք մը որան համար կը պարծենան Ամերիկացիները, եւ որան համար կ'ուզեն շնորհաւորել զանոնք։

Բայց նախապաշարումի մը այդ թշնամիները քիչ մը ծարաթիւութիւն կը առնեն գործը, երբ հանդիսաւոր ու մասնաւոր ցոյցեր կ'ընեն անոր դէմ։

Ֆիլատէլֆիայի Բիւլլոյ լուլիս 13ին համար հոգեկոյս մը կը սարքէ, որան հրաւիրուած անձերու թիւը լայնի չէ սակայն, բայց անասրակոյս պիտի ըլլայ 13։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 105

ՔԱՐԼ ԳԱՔՔ

ԴԷՊԻ ՄՈՒԹՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԻԼՈՒԽ Դ.

ԲԱՑՕԹԵԱՑ ԱՆՑՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐ ՄԸ

Սակայն լիանպէս Լանկ այնքան մը զանգ չէր Թաւեր իր առած լոգանքին վրայ եւ կ'ուզէր հանգստանալ իր աշխատութիւնը ուրիշ կողմ կատարել։ Բայց այս անգամ տիկին Բոլինա Պէրնէթ չհաւանեցաւ։ Բացօթեայ անցուած գիշեր մը վատ չէր պատճառեր իրեն։ Մասամբ Թաւաթին ընծայած ապատանը պիտի բաւեր թէ՝ իրեն եւ թէ քնկերներուն։

Բացարձակապէս ընդդիմացաւ որ լիանպէս Լանկ վերոյիշեալ իր աշխատութիւնն։ Այս վերջինը սարսափեցաւ համակերպիլ ու հնազանդիլ։

Ուստի ծալկերքին հարիւր տարբ դէպ է եռաւ գացին, փոքր ցցունքի մը վրայ, ուր կ'ուզէին չանձներ եւ ցարտանի՝ կղզիացած վիճակի մէջ։ Առանց համախմբումը անառաջ անուանով որակել չէր արժեր։ Իրիկուան ժամ առանին ճարճատուն կրակ մը վառուեցաւ չորցած տերեւներով, այն պահուն իսկ երբ արեւագելը կը քերեր այդ հարիղանին եղերքները, ուրկէ պիտի անհետանար մեկ քանի ժամուան համար։

Ցիանպէս Լանկ չարցուց իր որունդները։ Ճերբերը Հապոնն ու լիանպէսը խօսակցեցաւ մինչեւ այն առեն երբ վերջալոյսը յալոյդեց ցերեկուան պայծառ լոյսին։ Տիկին Բոլինա Պէրնէթ մերթ ընդ մերթ կը մտանկցեր խօսակցութեան եւ կը ջանար փարատել տեղեկութիւն քիչ մը մասլ գաղափարները։ Լուսազարդ ու գեղեցիկ գիշերը, բեւեռային երկիրներու լուսուկ, մաքի անդորրութեան կը նպաստեր։

Հապոնն վերջապէս գիտնամ թէ ո՛ւր է՝ երթալիք, այն առեն հանգիստ պիտի զգամ թափառելով Ովկեանոսին վրայ։

—Այդպէս, պարոն Հապոն, մերինէն ուրեւի հանգիստի փոխադրութեան եղանակ կա՞յ միթէ։ Առաջ երթալիս չենք զգար։ Մեր կղզին այնչափ արագութիւնը ունի որչափ դայն քաղաքը հասանքը։ Օդին մէջ բարձրացող օդապարիկի մը երեւոյթը չունի՞ միթէ։ Ցեռայ ո՞ւրքան լանկուցեալ բան է ճամբորդել իր առնով, պարապ-դով, դարասանով ու երկրով։ Թափառական կղզի մը, բայց ճշմարտապէս կղզի, հասարաւն խարխսով եւ անմարելի, ամէնէն հանգստաւէտ ու հրաշալի միջոցը պիտի ըլլայ փոխադրութեան զոր կարելի ըլլայ երեւակայել։ Կ'ըսեն թէ ասկոտ պարակներ գոյութիւն ունեցած են։ Ինչո՞ւ համար, օրին մէկը, ծիսեն դարասաներ ալ չլլեն։ Բանով պիտի կրնայինք փոխադրուիլ աշխարհիս ամէն կէտերուն վրայ։ Իրենց մեծութեան պատճառաւ՝ բնաւ չպիտի ազդուին ջուրի ծիանքներէն։ Փոթորիկներուն չպիտի վախնան։ Նոյնիսկ նպաստաւոր հով եղած առեն, խաչոր առագասներով կարելի պիտի ըլլայ վարել զանոնք։ Եւ լիանպէս ճամբորդներու նոյնութիւնքները բաւականանութեան ի՛նչ հրաշալիքներով պիտի պարուրուին, երբ բարեկամներ գտնուին անոնց ներսը։ Ինչպէս նաեւ գիտնամ թէ ճարտար եւ հանգիստներու գիտակ նաւաղներու միջոցաւ կարելի պիտի ըլլայ մեզ ուղղակի տեղերը եւ լուսեղանական գարուն վարել։

Ճերբերը Հապոն ժպտելէ զատ ուրիշ բան չէր կրնար ընել։ Բանդա Բոլինա Պէրնէթի երազանքներուն ի լուր։ Ցանդուգն կինը ընդհանրապէս լիանպէսներէ մը կը մտաւ, ճիշդ Վիքթորիա կղզիին նման, որ կը լուսաղանար՝ առանց ինքզինքը մտանելու։ Անառարկելի, սիրող կացութեան մէջ, պէտք չէր գանգատելու ծանուն վրայ եղած այդ թափառումն դէմ, բայց ամենաու որ կղզին ամէն վայրկեան չնպատանար հանելու եւ անդունդին մէջ խորասուզելու։

Գիշերը անցաւ։ Բանի մը ժամ քնացան։ Երբ արթնցան՝ ճայեցին, եւ ամէն իսկ նպաստաւոր հով եղած առեն, խաչոր առագասներով կարելի պիտի ըլլայ վարել զանոնք։ Եւ լիանպէս ճամբորդներու նոյնութիւնքները բաւականանութեան ի՛նչ հրաշալիքներով պիտի պարուրուին, երբ բարեկամներ գտնուին անոնց ներսը։ Ինչպէս նաեւ գիտնամ թէ ճարտար եւ հանգիստներու գիտակ նաւաղներու միջոցաւ կարելի պիտի ըլլայ մեզ ուղղակի տեղերը եւ լուսեղանական գարուն վարել։

Ճերբերը Հապոն ժպտելէ զատ ուրիշ բան չէր կրնար ընել։ Բանդա Բոլինա Պէրնէթի երազանքներուն ի լուր։ Ցանդուգն կինը ընդհանրապէս լիանպէսներէ մը կը մտաւ, ճիշդ Վիքթորիա կղզիին նման, որ կը լուսաղանար՝ առանց ինքզինքը մտանելու։ Անառարկելի, սիրող կացութեան մէջ, պէտք չէր գանգատելու ծանուն վրայ եղած այդ թափառումն դէմ, բայց ամենաու որ կղզին ամէն վայրկեան չնպատանար հանելու եւ անդունդին մէջ խորասուզելու։

Գիշերը անցաւ։ Բանի մը ժամ քնացան։ Երբ արթնցան՝ ճայեցին, եւ ամէն

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱՐԱՎԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՍՅՈՒԹԻՒՆԸ

Հաւատութիւն եւ զինադադար.— Զինուորական գործողութիւններ.— Բանակցութիւններ։

Բարիզ, 25 յունիս.—Պէտք է սակաւ-ին զինադադար լուսոյ այն պահուն իսկ երբ պատերազմիկները որ եւ է դադարի կոչուելու նշան չունին. ուրեմն մէկը կ'երազէ սոսկալի վերջնական հարուածով մը գործը լմնցնել հակառակորդի մը որ մէկ տարուան մէջ Լիաօ-Թունկի ծովածոցին մինչեւ Խարպին եւ մղուեցաւ. միւսը որ եւ է լոյսերութիւն չի լուսոր, սակայն կ'ուզէ պատերազմը մշնջենաւորել։ Հաշտութեան հնարաւորութիւնը բուսական վառնգուած է այն նոր ճակատամարտով զոր գուշակել ուրին ճարտնական վերջին լուրերուն։ Ռուզվելթ նախագահը չրշանայելութեամբ կը դրէ՝ իր ղանքերը կրկնապատելով, թէ նամաթեանց դադարում մը առալ բերելու համար, հաշուութեան պատերիրակները դէպ ի Վլատիվոսթոք ճամբայ չելած եւ բանակցութիւնները չկսած։ Ռուսերէն ու ճարանական պատերիրակները որդրեւ, լիաղոր իշխանութիւն պիտի ունենան բուն իսկ խնդրոյն վրայ բանակցելու համար։ Բայց դարձեալ ըսենք թէ վերջապէս եթէ հանգուցած է որ այդ պատերիրակներուն երբ սանմանափակ իշխանութիւններ տրուին՝ հաշուութեան բանակցութիւնները պիտի չյաջողին, ինչու համար չենդունուիր նաեւ որ պարգան թէ անոնցի պիտի ըլլայ հաշուութեան վրայ խօսիլ, եթէ թեղանօթը ամէն անտեղ ունի գաղտ։ Զինադադար մը կնքելով Ռուսիա ու Ճապան իրենց դիմումը պիտի հասնեն՝ վերը մը տալու մարդկային կորուստներու։ Ճապոնի անկ է հանգնել թէ նպատակը ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ Ռուզվելթի նախագահին կողմէ այդ տեսիս ըլլաւոր ձեռնարկի մը։ Ռուսիա տիրով պիտի համակերպի այդ տեսակ կոչդադրութեան մը, բայց չի կրնար առաջին քայլը առնել։ Ռուսիա պարտուած, սակայն չ'թէ անկարգութիւնն մանուած, պատճառ մը չունի խնդրեան ըլլալու նախաձեռնութեամբ մը զոր լուծական Ճապան պիտի առաւնէ, ընդհակառակը, քիչ մը եւս պատիւ առնելու համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Ռազմական նաւատին վրայ.— Տագնապալից զրոյցներ.—Պատսանական հերեւսմ։

Բեռերսպուրկ, 25 յունիս.— Մանչուրիոյ կացութեան մասին ամէնէն վերջագոյն լուրերը հրապարակ հան եւած ելլելով, հանրային կարծիքը հանգիստ կը սկսէր հաւատալ անգլիական հեռագիր մը թէ ռուսական բանակը երպակ պաշարուած է եւ թէ փրկութեան միակ միջոց մը ունի՝ այն է նահանջը։ Նոյն իսկ երեկ լրագիրները եւ լուսաւորները հեռագիր մը կը հրատարակէին՝ ծանուցանող թէ բուռն ճակատամարտներ կը կատարուին ռուսական բանակին եւ։ այդ լուրը բաւական բուռն յուզում մը առալ բերաւ։ Այսօր սպասկիրը կը փարեայ հանգիստութիւն մը քանի. հասաւ կերպով, բայց ոչ պաշտօնապէս, կը ծանուցուի թէ ընդհանուր ճակատամարտը չէ սկսած, թէ Լիւնիւվիչ բնաւ պաշարուած չէ եւ թէ վերջին ութ օրերու բոլոր լուրերը, ռուսական բանակին շրջապատուելուն նկատմամբ, սխալ են։ Սրգու բանակները հրաւանի զնդակի մը հանելուն չափ իրարմէ հեռուն կը գլանուին եւ միշտ զիրար կը դիմեն։

ԴԵՂԻՆ ՎՏԱՆԳԸ

Դեղին ցեղին ապագան.— Պատերազմին հետեւանքները.— Անգլիական լրագրի մը կարծիքը։

Սբիքթաքոր «Դեղին Վտանգը» խորագրին տակ չանկան ուսումնասիրութիւն մը կը հրատարակէ, ուրկէ կը քաղենք հետեւեալ մասերը.

«Սպառնակ ցեղը միայն այն տեղերը կրնայ առանց խոչընդոտի տպրիլ, զարգանալ եւ ամրանալ, որ կրնայ ոչնչանալ առանց ջնջուելու թանը սեւամորթներու, դեղնամորթներու եւայլն։ ոչինչ ցուրտ եւ բարեխառն երկիրներու մէջ. ուրեմն անոր զարգացման չրշանակը սահմանափակուած է։ Մինչ կողմէ դեղին ցեղը դրնայ առանց խոչընդոտի տպրել, աշխատիլ, զարգանալ եւ ամրանալ ամէն մասերուն մէջ։ Դեղին մարդը մշակամարդ է եւ կամաւոր, սակաւապետ, ճարտարգործ եւ գաղթականութեան ընդունակ է։ Թէեւ ոչ-պատերազմիկի տարմադրութիւններով, սակայն Զինաստանը էապէս տիրող ցեղ մըն են։ Եթէ Զինաստանի մը Աւստրալիոյ կամ Ամերիկայի մէջ սպառակամարտ կնոջ մը հետ ամուսնանայ, ծնած զաւակները ընդհանրապէս չինական տիպարը կը ներկայացնեն. մօրը տիպարը գրեթէ բնաւ չեն ներկայացներ։ Հիւսիսէն ու արեւմուտքէն եկող ցեղեր Զին արշաւելէն եւ տիրելէն առաջ։ Զինաստանցիները չենդունեցին իրենց յաղթողներուն լեզուն կամ ապրելու եղանակը, այլ յաղթողները ընդունեցին Զինաստանցիներուն լեզուն կամ ապրելու եղանակը եւ բոլորովին ձուլուեցան անոնց հետ։ Հինգ կամ վեց հարիւր միլիոն Զինաստանցիները միւս իրենց տեղը պիտի չմնան. ուրեմն մղգերը իրենց դուռները լուսանցապէս չեն կրնար փակել անոնց առջեւ։ Վերջնական պայքարը դեղին եւ սպիտակամարթ ցեղերուն միջեւ պիտի կռուարուի, բայց խաղաղ պայքար մը, ուրիշ բան է եթէ սպիտակամարթները ուզեն ուրիշ ձեւի մը վերածել, ինչպէս ներկայ պատերազմին մէջ։»

ՄԱՆՁՈՒՐԻԱ

Օճուսա կոմսին կարծիքը.— Պատերազմին նպատակը.— Ճարոնցիներուն գաղափարը։

Գերման հանդէս մը կը հրատարակէ Ճարոնի նախկին արտաքին գործոց նախարար Օքուսա կոմսին կարծիքը՝ Մանչուրիոյ մասին։ Աւտոսի եղրակացութիւնը.

«Պատերազմին անհետանալն նպատակն է բայց դեռը եւ ոչ թէ երեքի դիտաւորութիւնը Զինաստանի վերադարձուելու, բայց միայն այն տարն երբ հոն բարեկարգութիւնը տեւական ու վերջնական կերպով հաստատուած ըլլայ։ Այն տարն ճարտարագործութեան մէջ կատարելագործութիւնն։ Պատերազմին պատճառած ելեւմտները, տնտեսական տեսակէտով, լիապէս պիտի դարմանուին՝ Մանչուրիոյ շահագործումէն առալ եկած շահերով։ Սխալ է մտածելը թէ Ճարոն ամէնէն առաջի Մանչուրիոյ տեսական տիրապետութիւնը կ'ուզէ։ Արդարեւ Ճարոնի տնտեսական գերակշռութիւնը այն աստիճան է որ այդ տեղին ճարտարագործական շահագործումը քաղաքական խնդիրէն աւելի կարեւոր է Ճարոնցիներուն համար։ Գիտեմ թէ կը հանդիպի Ճարոնցիներէն շատերու տեսութեանց՝ Մանչուրիան Զինու վերադարձնելու մասին։ Արդարեւ կը փափաքին որ Ճարոն տիրէ թէ՝ Մանչուրիոյ եւ թէ Բորէայի, սա դիւրահասկնալի պատճառաւ որ Ճարոն ինքնին չի կրնար հագցել մեծ նաւատորմիղ մը ծախքերը եւ թէ անոր համար նոր երկիրներ ձեռք անցընելու պէտք ունի։ Սակայն անհետանալն չտեղերու համար որոնք հնարաւոր են Ճարոնցիներուն, խնդիրը կը փոխուի, այդ շտեղերը բնաւ չենք կրնար ձեռքէ հանել։»

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՊՈՒՐԲԱԹԻՆ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱՆ

Բ.ՐԻԶ, 28 յունիս.— Նոր զօրավարին բանակը լաղթեց ռուսական Ա. զօրաբանակին։

—Ի՛նչուի թէ Բուրբաթքին զօրավարը սպանուած է այդ ճակատամարտին մէջ։

ԲԵՐԼԻՆԻՆ.—Տարուան սեղեկութիւն մը լսանուեցաւ այն զրոյցին նկատմամբ թէ Բուրբաթքին զօրավարը սպանուած ըլլայ եւ ռուսական Ա. զօրաբանակն ալ պարտուած։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սեուլէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Բուրբաթի հիւսիսային կողմը կատարուած ճակատամարտի մէջ Ռուսերուն կորուստը չորս հազար երկու հարիւր հազի է մեռած ու վիրաւոր։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը Բաւա-Բինկէն ասոր ընդդիմադէմ ի հիւսիս՝ Զրնձրաթի մէջ ռուսական հեռեւակներու հին գումարտակներ անսեւեր են՝ վեց ինքնաձիգներով։ Ճարոնցիները եւս մղեան հաքը, Բուրեթի մէջ Եւդ-Եանկը գրաւեր են։

ՊՈՐԻԱՑԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բուրթաթի հիւսիսային կողմը բուռն ճակատամարտներ կը կատարուին։ Ճարոնցիները չորանակ կը լրանային Ռուսերուն վրայ զոր նոնանջելու կը հարկադրեն։ Եթէ իրաց ներկայ կացութիւնը չարունակէ, քիչ առեն Բարբաթի մէջ Ռուսերուն հեռաքը անգամ պիտի չմնայ։

—Ճարոն օրէնք ելլելով վերջնականապէս գրաւել Բարեան, հիմակուընէ ընդարձակ կանոնագիր մը պատրաստած է Բուրեթի վերջնութեան համար։ Այդ կանոնագիրը ներկայ պատերազմը ուսումնասիրելու հաքը պիտի գործադրուի։

ՀԱՍԱՐԱԿՆԵՐԸ ՊԱՅԹԻՆ ՄԷՋ

ԹՈՒԻՕ.—Ճարոնի կառավարութիւնը որոշեց մեծ նաւատորմ մը զրկել Պալթիկի ծովը, պատերազմը եթէ ժամանակ մը ալ չարունակէ։

ԼԻԵՊԱՅԻ ԾՈՎԱԳԵՐԸ

ԲԵՐԼԻՆԻՆ.—Լիբէվիչ զօրավարին կողմէ պատրաստուած վճռական ճակատամարտին ծրագիրը ներկայացուցեալ ընդհանուր ասպետին։ Այդ ծրագրին համաձայն, Լիբէվիչ զօրավարը նախ Բիրիսի եւ ապա Խարպին մէջ երկու մեծ ճակատամարտ պիտի կատարէ եւ երկու անգամին ալ եթէ չյաջողի, Մանչուրիան հեռանալով Սիպերիոյ սահմանագիծը պիտի քաշուի։ Այսպէսով Լիբէվիչ զօրավարը բոլորովին եւս պիտի չկենայ պատերազմին, այլ մինչեւ որ Ռուսիան նոր զինուորներ ժամանէ, պիտի սպասէ սահմանագիծին վրայ։ Երբ այդ նոր զինուորները ասանայ, դարձեալ պատերազմի պիտի ձեռնարկէ։

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒԻՕ.—Ամէն օր բազմաթիւ չորեւեաներ ճարոնական նոր զինուորներ կը տանին Մանչուրիոյ եզերքները։ Այդ զինուորները ցամաք եկելով, ուղղակի Օեսմա մարէշալին բանակները կը զրկուին։ Եթէ նկատուութեան առնուին ճարոնները այդ պատրաստութիւնները, լայնի կ'ելլայ թէ այս օրերս ուրեմն ռուսերէն սասկացնեն իրենց լարձակողմանը եւ չուսով վճռական ճակատամարտի մը պիտի ձեռնարկեն։

ԲԵՐԼԻՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կառավարութիւնը որոշեց հինգ հարիւր հազար զինուոր եւս զէնքի առակ կոչելով պատերազմի դաշտը զրկել։ Այսքան զինուորներու Մայրագոյն Արեւելք զրկուիլը թէ՛ դրամի կարօտ է եւ թէ մամանակի, ուրեմն կը հեռուի թէ պատերազմը դեռ երկար տեւեն պիտի չարունակէ։

—Հիմա բազմաթիւ պահեստներ զինքի առակ կը կոչուին Ռուսիոյ մէջ։ Ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանը նոր միջոցներ ձեռք առած է, որպէս զի անդրծիպերիական երկաթուղիին վրայ զինուորական կառաւելանները կանոնաւորապէս երթեւեկեն, որպէս մտերս օրական հազարաւոր զինուորներ Մայրագոյն Արեւելք պիտի զրկուին։ Ռուս կառավարութիւնը ստիպուած է թէ պիտի կոչու մէկ քանի ամսուան մէջ հինգ հարիւր հազար զինուոր փոխադրել Մանչուրիա։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸՆԴՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԳՈՐՄԱՌՈՒՄԸ

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Ռուվիէ, պատասխանելով այն ծանուցագրին զոր Բարիզի գերմանական դեսպան Ռասալին իշխանը այսօր լանձնեց, ծանոյց թէ Ֆրանսա կը հաւանի միջազգային Դեսպանախորհրդի մը՝ Մարոքի խնդրոյն նկատմամբ խորհրդակցելու համար։

—Այդ Դեսպանախորհուրդին համար կը կարծուի թէ Ֆրանսայի կողմէ պատուիրակ պիտի կարգուին Պ. Լէոն Պուրժուա, Պ. Ռիվալ եւ զօրավար Ֆամէն։

—Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները իրենց կառավարութիւններուն հրման ատաղն Ֆէսէն մեկնելու եւ Թանջէր վերադառնալու համար։

—Ֆրանսա ընդունած ըլլալով Գերմանիոյ առաջարկութիւնը, մօտերս Դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարուի՝ Մարոքի գործերուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ալ եւս կարդացուած կը նկատուի այն անհամաձայնութիւնը որ կրնար Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ ծագիլ Մարոքի խնդրոյն առթիւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Սեպտ կառավարութիւնը պատուիրակներ կարդէ՝ Թուրքիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւններուն համար։ Այդ պատուիրակներն են Կ. Պոլսոյ տերիկան դեսպան Պ. Սիմէ, ելմտական նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Պ. Սալա Քոքի եւ մաքսատան պաշտօնատարներէն Պ. Տուլան Եսրմովիչ. ատանք յառաջիկայ շաբաթ Պէլգրատէն ճամբայ պիտի ելլեն՝ Կ. Պոլիս գալու համար։

ԱԹԷՆՔ.—Տարապարման կերպով առաք կ'ելնէ։ Աթէնքի փաղցները գրեթէ անտարակոյս են։ Կը կարծուի թէ առաքութեան այդ առատութենէն բանկարեղենները չառ պիտի ՀԼ ասուին։

ԲԵՐԼԻՊՈՒՐԿ.—Զրոյց կայ թէ Ա. Լեռքի Իկնաթիէվ կոմսը ներքին դարձոց նախարար պիտի կարգուի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիոյ դերը.— Սիրալիր համաձայնութիւնը պահպանելու համար.— Գերմանացիներուն դիտումները.— Լրագրական կարծիքներ.— Տեսակցութիւն մը Գերմանի դիւանագէտի մը հետ։

Բարիզ 25 յունիս.— Բրքի Բարիզիոն հետաքրքիր հեռագիրը ստացած է Լոնտոնի իր թղթակցէն.— «Երկիւղներ ի վեր Մարոքի խնդրոյն համար տիրող լուսնոտ տարաբարութիւնը ուրեմն առալ կ'երթայ։ Տէյլի Էքսբրեսս կ'ըսէ թէ եւրոպական քաղաքականութեան հորիզոնը խիստ մը թանձած է։ Ռուսանեցաբանական պատերազմը, Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ լեռնը, Հս նեղարիոյ նախարարական ատենագրը եւ այլն կասկածելի ցոյց կուտան խաղաղասէրներու ազդեցութիւնը։ Տէյլի Քրոնիքլ այս առաւ, չառ խոհական օգտուած մը հրատարակելով կ'ըսէ. — «Ապէնդիօրէն կը յուսանք որ բանակցութիւնները պիտի լանդին գոհացուցիչ կարգադրութեան մը՝ երկու երկիրներուն համար (Անգլիա ու Ֆրանսա)։ Այն զրոյցը թէ Անգլիա ամէն տեսակ միջոցներով կը փորձէ վիժեցնելու բարեկամական կարգադրութիւն մը Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ, ուելոդ կը համարինք ըսել թէ բոլորովին անհիմն է։ Անգլիոյ դերը պարզ է ու յասակ, անկեղծօրէն եւ ուղղամտութեամբ գործադրել իր լանձնառութիւնները Ֆրանսայի մասին։ Անգլիոյ կառավարութիւնը կ'ուզէ իր բոլոր ազդեցութիւնը նուիրել Ֆրանսական դիւանագիտութեան, որպէս զի այս վերջինը կարենայ իր նպատակին հասնիլ Մարոքի մէջ։ Եթէ Ֆրանսա չուզէ մասնակցիլ դեսպանախորհուրդին, Մեծն Բրիտանիա ոչ պիտի տայ անոր մերժումն։ Եթէ Մանչի միւս կողմի մեր բարեկամները հաւանին դեսպանախորհուրդին մասնակցելու, փորձ մը պայմանները եւ պիտի կենանք մեր դիրքին։ Թիւններէն եւ պիտի մասնակցինք այդ Դեսպանախորհուրդին։ Երեք դիտաւորութիւն ունինք Մարոքի համար.—Ա. ապահովել պաշտպանութիւնը մեր հպատակներուն եւ շահերուն Մարոքի մէջ, Բ. պահպանել քաղաքական իրաց վիճակը եւ Գ. ուղղամտութեամբ գործադրել մեր լանձնառութիւնները Ֆրանսայի նկատմամբ։ Ի՛նչ են Գերմանիոյ նպատակները. ի՛նչ է իսկական նշանակութիւնը այն միջազգային առաջնային զոր Գերմանիա առալ՝ յարեւ եւ առաջին անգամ ուրեմն ուժգնաբար ուժգնաբար ուժ։ Այդ նպատակներէն մէկը կ'երեւայ թէ կը հակամիտի գերմանական ազդեցութիւնը աւելցնել, եւ միւսն ալ ամէնուն ցոյց տալ թէ Գերմանիա տերութիւն մըն է զոր պէտք է լարգել։ Եթէ գերման գրողները լաւ տեղեկութիւն առած են, Գերմանիա երբորդ պատճառ մըն ալ ունի, այն է Մարոքի առաջնային օգտուելի՝ իրարմէ բաժնելու Անգլիան ու Ֆրանսան եւ այդ կերպով Ֆրանսական քաղաքականութիւնը տանի գերմանական ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Կը լսուանք թէ գերման դրողները կը խորհին։ Ամէն պարագայի մէջ Անգլիոյ կառավարութիւնը ամէն կարելի ոչնչացութիւն պիտի ընծայէ՝ ի դեմս հանելու այդ տեսակ նպատակներ, Բարիզի դեսպանին ապացուցանելով իր մտադրութեանց անկեղծութիւնը եւ իր բուռն փափաքը՝ օգնելու Ֆրանսայի, Մարոքի մէջ ծրագիրը լաջողցնելու համար։»

—Տէյլի Նիւզի Պերլինի թղթակիցը, երեկ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ գերման դիւանագէտի մը հետ որ Ֆան Պիլով իշխանին հետ լաւ մօտէն լարաբերութիւն ունի։ Այդ դիւանագէտը բացարձակապէս հերքեց այն զրոյցները թէ կայսրը կամ նախարարապետը վարկեան մը իսկ միտքերնուն անցուցած ըլլան պատերազմի մը հնարաւորութիւնը Մարոքի մասին։ Այդ զրոյցներուն երեքը առնէ է վեր կատարուող լրագրական պայքարներ են։ Գերման դիւանագէտը ըսաւ թէ անշուշտ Մարոքի խնդիրը մինչեւ մէկ ատենան ճանաչելիս հանդամանք մը կը առնալ եւ թէ վանգը տակաւին փորուած չէ։ բայց առէջ անպատճառ չի հեռուիր թէ Գերմանիա կ'ուզէ Ֆրանսայի կամ Անգլիոյ հետ կռուի բռնուիլ, օգտուելով Ռուսիոյ հիմակուան վիճակէն, որպէս չի գիտեր իր լանձնառութիւնները կատարել հանդէպ Ֆրանսայի։ Գերման դիւանագէտը ըսաւ նաեւ թէ երբ Ֆան Պիլով իշխանը Մարոքի խնդիրը բացաւ, անշուշտ նկատողութեան առած էր այն պատրաստ թէ բանակցութիւնները կրնան գէշ վիճակ մը առնալ։ բայց պատերազմի կուսակցութենէն չզդուեցաւ, որ ամէն տեղի պէս Պերլինի մէջ ալ գոյութիւն ունի, եւ որ երբեմն դիւանագիտական զրուսար զենք մը եղաւ Պիլովթ իշխանին օրով։ Տէյլի Նիւզի Պերլինի թղթակիցը գերման դիւանագէտին ուշադրութիւնը հրաւիրեց այն իրողութեան վրայ թէ չարթիներէ ի վեր գերման հաւատարմը պարտաւոր է առաջին թիդանօթը արձակելու եւ թէ գերմանական զինուորական փորձերը մինչեւ տարեան պիտի չարունակուին։ Գերման դիւանագէտը պատասխանեց թէ առանց պարզ զուգադիպութիւնների մի, ուրեմն բնականաբար ամէն բան կրնայ ուղղակի հեռուցնել։ Տէյլի Նիւզի Պերլինի թղթակիցը այդ տեսակցութիւնը հաղորդելուն առթիւ կ'ըսէ. — «Բայց սա ալ սառոյց է թէ Գերմանիա կողմ ու պատրաստ վիճակի մէջ է։ Նաւատորմին գաղանի կերպով չարժման մէջ դրուելը եւ կայս. հրամանով պահեստներու վերջին կարգին դուրս առակ ելելը, այն պատրաստկով որ նոր զինուորները պէտք եւ զանոնք պէտ մարդաւոր չեն, գրեթէ կ'ապացուցանեն վերջերս երեւան հանուած վերաբերեալ զրոյցները։»

—Կոպ իր խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ ամէն դէպ տիրող կարծիքը այն է որ Գերմանիա, Մարոքի խնդրոյն համար Ֆրանսայի նկատմամբ հեռեւած ալ-բարեկամական ընթացքէն ոչ միայն բան մը չէ լսեր, այլ իրեն համար ալ ամենապատ դիրք մը առալ բերած է։ Անգլիական ամենամեծ պարտութիւնը՝ Գերմանիա անգամ մը եւս ալիարի ուշադրութիւնը հրաւիրած է իր քաղաքականութեան ներքին կողմերուն վրայ։ Կոպ նաեւ կ'ըսէ.— «Գերման մամուլին այն պայքարը որով կ'ուզէ Անգլիան վարկաբեկել Ֆրանսայի հանդէպ, անշուշտ արդիւնք է Գերմանիոյ ատենագրական նպատակին որ կ'ուզէ հաւատացնել առալ Ֆրանսայի թէ հիմա անոր համար ֆրանսիացիներուն դանչակցութեան մը զատ ապահովութեան ուրիշ միջոց չկայ։ Գերմանիա չի կրնար հանդուրժեր որ անպատճառ Ֆրանսա իր ուժերը չի՛ծանչնէ Գերմանիոյ՝ երբ անգլիական պատերազմ մը ծագի։»

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմանիոյ նախարարապետը ու Ֆրանսական դեսպանը.— Ֆոն Պիլով իշխանին մեկ լայտարարութիւնը.— Կարծիք Պերլինի մէջ։

Բարիզ 24 յունիս.— Բարիզի թերթ մը սա հեռագիրը ստացած է Պերլինի իր թղթակցէն.—«Պատմեցին ինձի թէ Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆան Պիլով իշխանը Ֆրանսայի դեսպանին հրամայեալ տալու պատեհ ըսեր է դրան առթիւ.— «Շատ խնդիր մը ունինք կարգադրելիք։ Կը լսուանք զոյն կարգադրել երկու երկիրներուն ալ գոհացում պատճառելով։ Երկու կողմէն ալ երբ բարեացակամութիւն ցոյց տրուի, շատ խնդիրներ պէտք է միլտ լուծուին առանց մեծ դժուարութեանց։ Դժբաղդաբար այնպէս չէ զգացում խնդիրներու համար, որոնք միլտ անլուծելի կը մնան։»

Պերլին.— Հոս բան մը չի հասկնուիր Բարիզի հեռագիրներէն, որոնք, իրենց հանրութեան մէջ, կը պարզեն Բարիզի մէջ այս միջոցս անքացարելի, սխալ եւ, հիդեր ընելու համար, անմիտ երկիւղը պատերազմի մասին՝ Մարոքի Դեսպանախորհուրդին վերաբերեալ բանակցութեանց համար, բանակցութիւններ որոնք պէտք եղածին պէս չուսով չեն կատարուիր, բայց եւ այնպէս կատարելապէս կանոնաւոր ընթացք մը ունին։ Պերլինի մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ. հանրային կարծիքը երկիրդրական կարեւորութիւն մը կ'ընծայէ Մարոքի խնդրոյն։ Սակայն իսկ, զանազան կողմերէ ասնուած վերադարձի հեռագիրներու հակառակ — պէտ հիմական լրագիր մը ծանոյց թէ զօրամասնութիւնը սկզբունքով որոշուած է Բարիզի մէջ — հանդարտ է եւ գիտերը միւս թիւն մը իսկ չինկան։ Գերման լրագիրները գովելի չափաւորութեամբ մը կը խօսին Պ. Ռուվիէի կողմէ Ռասալին իշխանին լանձնուած ծանուցագրի վրայ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿՍՅՍԸ

Գերմանիոյ կայսեր գործունեութիւնը.— Իր կայս. դիւանները։

Գերմանիոյ կայսրը արտաքին գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ։ Անցեալ տարուան շրջանին մէջ կայս դիւանը կատարած է 5857 արտաքին գործեր, եւ 5200 ներքին գործեր։ Իր զինուորական ու քաղաքային դիւանը՝ 100,145 գործ։ Վիլհելմ կայսրը այս գործերուն ամէնուն ալ տեղեակ է գրեթէ, եւ չատ մը պարագաներու մէջ ինք ասուած է պատասխանը, ըլլա՛յ նամակով, ըլլա՛յ հեռագրով։ Անցեալ տարուան մէջ՝ կայսրը իր ձեռքով գրած է 60ՇԸ հազար հեռագիր, նամակ, հրամանագիր եւ դաշտային պաշտօնագիրներ։

ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ո՞ր արհեստները կը նպաստեն երկար ապրելու.— Շահեկան վիճակագրութիւն։

Ո՞րն է այն արհեստը, ուր մարդ ամենէն չատ կ'ապրի։ Շահեկան հարցում մը՝ որուն պատասխանը կարելի է գտնել անգլիական հանդէսի մը մէջ, որ չատ ճշգրիտ վիճակագրութիւններ կը հրատարակէ այս մասին։ Ամէնէն քիչ կ'ապրին օթելներու, ծառաներու եւ ճաշարանների սպասաւորները, որոնց մահացութիւնը հարիւրին 23 է։ Ցեսալ կուգան ալքալոիմանները, որոնց մահացութիւնն է հարիւրին 18։ Լանջարդարներուն և մասնավաճառներուն՝ 14. տպագրիչներուն եւ ներկարարներուն՝ 11. հացագործներուն՝ 10,5 եւ հանքագործներուն՝ 9։ Ամէնէն առաջնորդ ղեղուսիները բացարձակ կատարուածներն են, եւ ասոնց մէջ առաջին տեղը կը բռնէ պարիզացիութիւնը։ Հարիւրին 5 է պարիզացիներուն մահացուցակը։

ՔՅՈՒԶՈՒԼ ՍԱԼԱՑԱՏԱԿ

Նոր տեսակ սալարկում մը.— Բաուչուկ սալատակի առաւելութիւններ։

Լոնտոն ընդունելու վրայ է նոր սալատակ մը, որ քաղաքում կը չինուի 1881ին փորձուեցաւ, թէեւ այն տեղն ունեցի ասուղ էր քաղաքն։ Պէթանով ամրացած գեղին վրայ կը հասարակն հինգ սանթիմ հաստութեամբ քաղաքներ։ Իսկ՝ Ռոս կայարանին օթէլին տակէն անցնող երկու ճամբաներ քաղաքուած սալատակուեցան։ Պահպանման ծախքերը տարին 35 սանթիմը չեն անցներ իւրաքանչիւր քառակուսի եարդայի համար։ Այս տեսակ սալատակում մը այնքան առաւելութիւններ կ'ընծայէ որ, հակառակ իր ղաղութեան, Լոնտոնի քանի մը կէսերը քաղաքուած սալատակեցին։ Լոնտոնի համար չատ լարմար է այս տեսակ սալատակում մը, որովհետեւ չատ կ'ամբրեւէ հան։

ՇԱՔԱՐԱՀՏԸ

Բժշկական զննութիւններ.— Որոնք տարաբախտաւոր կ'ըլլան ընդհանրապես.— Ախտին պատճառները։

Պ. Նէվար լրագրախմբի մասին չահեկան դիտութիւններ հաղորդեց է Լիոնի բժշկական Ընկերութեան։ Ամէնէն աւելի երկաթուղիի մեքենավարներն ու հնոցպանները ենթակայ կ'ըլլան այդ ախտին, Պ. Նէվարի ըսածին նայելով, հազար լոգարտասարդներու մէջ 12.65ը մեքենավար ու հնոցպան են, 13.10ը կառավարիչ։ 1.7ը տիրոջ ուրիշ արհեստներով զբաղող։ Շարժուն վիճակի մէջ գտնուողները ամէնէն աւելի կը բռնուին լոգարտասէն, եւ Պ. Նէվար լոգարտակի ցնցումներուն կը վերագրէ ատիկա։ Ուրիշ մասնագէտ մը ալ կը կարծէ թէ բացի ցնցումներէ, անձկութիւնը եւ բուռն լարումներն ալ լոգարտ մեծ դեր կը խաղան։ Մեքենավար մը, կառավարմանու ընդհարման վերահոս վառնգ մը անցընելէ քառասունցուր ժամ յետոյ, լոգարտասէ բրաուեցաւ եւ ամենածանր տեսակէն։ Անգամ մը եւս կ'տպայուսցի սատանի լարումներուն պատճառած վառնգը եւ առանցքի խաւարելու անկարժէքը պէտք։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեծարժէք ծծակ մը.—Անօրինակ մեծութեամբ լուսանկարն.— Ոսկիի ձայնը.— Բացօթեայ պատկերները Լոնտոնի մէջ.— Առաց հրեկ մարդու գիւղ։

Ամերիկայի միլիոնատէր Պ. Բիրբանք Մարկան նոր քարայք մը ունեցած է, 542,000 ֆրանքի փոխարէն գնելով ընդարձակ ծծակ մը։ Դա նուրբ տրաւորական ատարիայ մըն է ընտիր բիւրեղէ, հիանալի սակի դրուագներով քանդակուած։ Խուլերին վրայ կայ սակի կիսատած, ներքեւ խմբանկար մը, որ Պասիքանը կը ներկայացնէ՝ դէպքերի մը վրայ հիմնած։ Լոնտոնի մէջ ամբարտաւան ցուցափեղկին մէջ դրած է ալիքարիս մեծ լուսանկարը։ ուղղակի քաշուած։ Այնքան տարի այնքան իր վրայ խօսցնել ուսաղ Եդիս Բ. Մարգարէին պատկերը կը ներկայացնէ, որ հրաշագործ ըլլալէ լեռայ պարզ խառնուիպան դարձած է հիմա։ Այս լուսանկարը ընդլայնում մը չէ եւ ատար համար ինքնատիպ է։ 2.48 մէթր բարձրութիւն եւ 1,30 մէթր լայնութիւն։ Մասնաւոր գործիքով մը քաշուած է այդ լուսանկարը։ ատանքինիզ հոդի ալեկցութեամբ։

—Ցանաթ ըսուած է թէ նշանաւոր երգչուհի մը միլիոններ ունի իր կանոդին մէջ։ Պարզ հիանդապանուհի մը, Օ. Էլլեն Պոլի մեծ հարուստներ մը ժառանգեր է, քանի մը օրերեր երգած ընելու համար իր հիանդին, որ իրաւ է թէ Ամերիկայի մեծ արուեստագէտ ձայնի Լիմբալ Զէքմէնն է։ Իր վարձանը մասնաւոր զգալով, Նիւ-Եորքի մէջ հիանդանոցը փոխադրել ուսաղ էր ինքզինքը։ Հոն հանդիպած էր ուղուր ձայն ունեցող հիւանդապահուհի, խնդրելով որ միայն իրին համար երգէ։ Ի վարձ այդ ծառայութեան, հիւանդը մեռնելէն լեռայ Օ. Էլլէն Պոլի ձգեց իր բոլոր սեպհականները, ինչերը եւ նկարներու հիանալի հաւաքածոյ մը։ Աւելորդ է ըսել թէ հիանդապահուհի չէ ալլեւս։ եւ ընդհանուր թատերական ասպարէզին մէջ պիտի մնայ։

—Վերջերս Լոնտոնի մէջ կատարուած վիճակագրութեան մը համաձայն, մարքի վերջերը իրիկուն մը 2281 հոգի—1969 այր եւ 312 կին—բացօթեայ պատկերներ են, ցրուած նստարանները վրայ, կամուրջներու ատակ, դաշտատեղներու թաւուններուն մէջ։ Մեծ մասը գիշերը կ'անցընէին եկեղեցիներու, դիմատանց, թանգարանները եւ ուրիշ հանրային հասարակութեանց տանդարանները վրայ։ Այդ միւնոյն գիշերուան մէջ՝ 23,690 հոգի ապաստան ընծայուած, որոնց 1688 կինը, եւ 34 տղայ, ատոր ատրեկանէն վար։

—Հունգարիոյ մէջ գիւղ մը կայ, ուր այր մարդ չի գտնուիր։ Հոն բնակիչները ոստիպուած են կին գիւղապետ մը ընտրել։ Արդեան սեռէ բոլոր լաւագոյնները Ամերիկա գաղթած են, երեսի վրայ ձգելով իրենց կիներն ու տղայքը։ Գիւղին բոլոր վարելական գործերը կիներուն կողմէ կը կատարուին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Բաղաքապետութեան Խորհուրդին ոգեղմամ տեսանուցաւ նոյն պաշտօնատանին Թղթակցութեան

ԱՍՏՎԱԾԱՅԻՆ ԴԱՐՁԱՆ ԱՄԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ, ԱՍՏՎԱԾԱՅԻՆ

Դեկտեմբերի 19-ին Ալեքսանդրապոլի գրաքննիչ Գ. Գ. Գրիգորյանը հրամայեց Տիրոյան եղբայրների «Ազգ» տպարանը փակել։ Գրաքննիչը հրամանը հանձնեց ոստիկանապետ Ս. Ավետիսյանին։ Ոստիկանապետը հրամանը հանձնեց ոստիկան Ս. Ներսիսյանին։ Ոստիկանները գնացին տպարան, գրաքննիչի հրամանը ներկայացրին տպարանի տնօրեն Ս. Տիրոյանին։ Ս. Տիրոյանը հրամանը չընդունեց, ասաց, որ գրաքննիչը իրավունք չունի տպարանը փակելու։ Ոստիկանները գրաքննիչի հրամանը հանձնեցին տպարանի տեսուչ Ս. Ներսիսյանին։ Ս. Ներսիսյանը հրամանը ստանալուց հետո հեռացավ։ Ոստիկանները

ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ ՀՇՄԱՐԻՏ

ՊՈԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹԻ

FER BRAVAIS

ամէնէն ազդու դեղն են

ընդդէմ ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆ, ՊԼԱԹՈՉԻՐԱՒՈՐԱՏՈՒԹԵԱՆ, ՈՒԺԱՍՊՈՌՈՒԹԵԱՆ, ՏԿԱՐԱՆԱՍԶՄՈՒԹԵԱՆ եւ այլն։

Առանց հոտի, առանց անախորժ համի, Պոավէի Երկաթը կը յանձնարարուի աշխարհիս բոլոր բժիշկներուն կողմէ։

Պնդութիւն չի պատճառէր. Ակառները չի սեղմեր. Թիչ առնէն ՍՈՎՈՂՈՒԹԻՒՆԿՈՐՈՎ – ՈՑԹ – ԴԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ կուտայ։

Կը զսնուի բոլոր դեղարանները եւ դեղագործից վաճառատուները։

Լափեէք փաղաց թիւ 130

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Օսմանեան Կայսերական Պանքայի Բերայի մասնաճիւղը դիւրութիւններ կ'ընծայէ արժէքուղթերու գնման մասին՝ մասական վճարումներով, որպէս զի փոքր խնայատէրերը կարենան իրենց դրամները դնեն։ Այդ արժէքուղթերը կրնան ըլլալ Բումէլիի երկաթուղիի պարտատոմսեր, եգիպտական Բրէսի Ծանոթէի պարտատոմսեր, Օսմանեանի Ազգային Պանքայի պարտատոմսեր, Վիլ ու Բարիի ամբողջ եւ քառորդ պարտատոմսեր (զանազան շրջաբերութիւններ), ամբողջ եւ մէկ հինգերորդ մասի Թամիսնալ եւ Ծանոթէի պարտատոմսեր, Ֆրանսական Բրէսի Ծանոթէի պարտատոմսեր, եւն.։ Այս դիւրութիւնները կ'ընծայուին Օսմանեան Կայսերական Պանքայի կողմէ, յանձնարարելի վճարումին փոխարէն արժէքուղթի մէկ քառորդին, օրական դնով։ Այդ վճարումը կատարուելէ յետոյ յանձնարարը արժէքուղթերուն տէր կ'ելլայ, որուն ընդունագիր կը տրուի իր տեսակով եւ թուականներով։ Ցանձնարարը պիտի մասնակցի վիճակահանութեանց եւ կը բաշխուին վճարումին։ Արժէքուղթերը իբր դրաւական պիտի մնան Օսմանեան Կայսերական Պանքայի մէջ, մինչեւ որ դրամագլուխը եւ տոկոսները վճարուին։ Օսմանեան Կայսերական Պանքայի մասնաճիւղը վերոյ նշանակուած արժէքուղթերը ունի, ինչպէս նաեւ համանման արժէքուղթեր, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած, որ կրնայ զանոնք ձեռք բերել թէ՛ կանխիկ դրամով եւ թէ ամսական վճարումներով, ինչպէս նշանակուած է վերը։

Khedivial Mail Line

(Բէսիվիլ Մէյլ Լայն)

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմայիլիա չոգենաւը, նաւապետ Կոթիէլ, լաստիկով երեքշաբթի, 4 յուլիս 1905, (Ը. Թ.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Մերսինի, Իզմիրի եւ Պիրէոսի։

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշաբթի առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս նամբորդող չոգենաւներ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն ետքը ժամը 4ին (Ը. Թ.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, քարտիին վրայ, Մէյմէնէթիլ խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՅԱՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջեւ բանող օրական

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրջինիան	10500	Յաւանա	3500
Կանատան	10500	Էմփրէսսը	3500
Բէլճրաւիան	10500	Աքրոմ.ան	3500
Լանքաստրիան	9000	Այտէրիան	3500
Նիւյամէրիքա	9000	Արուսիան	3500
Գլասկոյան	8000	Ամերիկան	3500
Ասքոյիան	8000	Կոստարիկան	3500
Գոստոնիան	8000	Ալպասիան	3500
Ֆիրմինիան	8000	Լէյսիան	3000
Ֆալէրնիան	3700	Մինէս	900
Վալսնիան	3700	Օրսոյս	800
Ֆրամինիան	3700	Լիսաբոն	8
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերին կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրամանագրի գրելու չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՅՎԱՐ ԼԱՅԼԱՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարտիին վրայ

13 17–50 մաքսատան հին տեղը

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Որէ ամիսը երեկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	550
Սարոնիա	18900	Քանատանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէլսիա	3323
Քամանիա	12950	Թավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիւնիա	1926
Բուլորիա	8128	Սիբերիա	2938
Ինդուսիա	8120	Սամարիա	2589
Սէրպիա	7392	Ալէքսս	218
Բուլանիա	7369	Էթրուսքան	1 00

Դիմել առ ՅՈՒԼի և ՍԻԿԸՐ

4–50 Joly et Seagor

Մէյմէնէթիլ խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14–

ԼԱ ԲՕՔԻԼԷՐ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴ Հ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՐԻԶ,

Avenue Opéra–Haussmann, թիւ 30–32

ԼԱ ԲՕՔԻԼԷՐ կը գործէ Թալլատութեամբ Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց եւ անոնց քանթոյրին տակ։ Ընկերութիւնը կը կատարէ ամէն բնակեան ապահովագրութիւններ, բոլիս-ֆուբոնիներով, ժողովրդական ապահովագրութիւններ առանց բժշկական քննութեան մինչեւ 3000 ֆրանք՝ ամսական վճարումներով։ Նաեւ պարտաւորիչ ապահովագրութիւններ հարիւրին երեք։

Ընկերութեան դրամատուներն են Պանք ու Ֆրանս, Ֆոնթաւոր մ'էսքանթ՝ ու Բարի. Ֆրէտի Լիոնէ, Լոնտրէ ենթ Բրնթրի Պանքէնկ եւ Ընկ.՝ Լոնտոն, Պ. Լ. Զարիֆի՝ կ. Պոլիս։

Ընդհանուր Տնօրենութիւն Թուրքիոյ համար՝ Լորտոս Խան, Ղալաթիա

Ընդհանուր Տնօրէն

25–78 Զ. ՖԻԹԻԼԻՍ

ԹԻ ԿՐԷԵԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	ֆր. 217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 33,303,250
Վճարումներ՝ բանթ վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 44,751,575

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆԹ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիաթի խան եւ Մէյմէնէթիլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴ. Ս. ՀԵԼԷՆ

5 Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆԹ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 48–48

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE DE LA ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅՇԻՆԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՍՊԱՒՐԿ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համարդութեան պատահարներու, երկրաշարժի ու չոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցի խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Ներկայացուցիչներուն գումարը	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումարը	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ դրամուած ապահովագրին եւ տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վալիտէ, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 10–50

ԷՋՄԻՈՒՐԻ

ՀԱՄԻՏԻԷ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Ի ՆՊԱՍՏ Վ. ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ՝

ՏԷՎԻՏԱՍ ՎԱՆԹՈՒՐԱ

Իզմիրի Համիտիէ Արհեստից վարժարանին թնպաստ կազմուած 11րդ վիճակահանութեան տոմսերը արդէն ստացուած են։ Այս վիճակահանութիւնը կը բաղկանայ 20,000 տոմսէ է, որոնց 10,000ը պիտի շահին 7 վիճակահանութիւններու մէջ։—Ամէնէն մեծ պարգեւն է մէկ միլիոն դրշ., մէկմիլեն 20 դրուշէն.—1,000,00 (!!)

Իւրաքանչիւր վիճակահանութեան ամէն մէկ տոմսին դէնը 4 մէկիա է՝ սմբ. դրշի համար, 2 մէկիա՝ կէսին համար, 1 մէկիա մէկ քառորդին համար։ Ջկրամպէս կը յանձնարարենք զուտ մարդասիրական նպատակով հաստատուած այս վիճակահանութիւնը, որ տարի վիճակահանութիւններէ չառ ուելի կարեւոր առաւելութիւններ կ'ընծայէ հաստատակութեան։

Անչուշտ յուզող հաստատութիւնը պիտի փութայ գնել տոմսերը ըստ կարելւոյն շուտով. դի Ա. վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1905 յուլիս 15ին։ Պէտք է դիմել Կ. Պոլսոյ՝ մեծ գործակալութեան մօտ՝ որ է Սիրքէճի Բիւլիւք-Իսմայիլ, փաշա խան Տէվվիտաս վանթուրա էֆ.ի 8 թիւ դրասենեակը, եւ մասնաճիւղը Պոլիս, Պալըգրատչարշը, Նէվզէհիր խանը, վանթուրա էֆ.ի 126 թիւ դրասենեակը եւ Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ բոլոր լուսամատիսներուն խաղաթղթերը։ 4–15

ՊԷՅ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ

ԹԷՏԱՎԻՒ ԳՍԹԻՍԻ

Տոքթր Էվլանդիոն Էվէօրատ էֆենթիի սոն սէլանոթքնտա թրչակա էէնի մուվաֆֆաղլէթլէր էլաէ իթմէյ օլմազլա մամալէլի սախիլեն մէսէլի վէ պէօրէքլէրի իշտահ իսէնէթ աղբր իլաճլար վէրմէքտիրէն պիր հաֆթա զարֆնտա պէլ սօղուգլուղունը դարթէն թէտավի իտէր. թէրէտտիւտ իսթէյլիրսէն իւէրթը թէտավի խարթուլեզ քեսմէլէն միւնասիպ օլուսդան սօնրա տլեՆրը։

Ղալաթ էէնի վէ Էվէօրատա թարթգ օլընան սօն սեսսել իւէ ֆէյէկի խարթուլեզը մուվաֆֆաղլէթլէր թամ իւէ թէտավի իտէր. հեր կիւն սաաթ զարֆնտա օնա գատար կալարթատա, Սանդղէճլարտա, Դարագուշ Օթելիին գարշուսընտա լամպոնը սիւքքեսնէրէն իւղէրինէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինէ պուլանուր։ 10–40

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի

ԱՄԲՈՂՋՈՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՎ,

ԵՒ ՊԱՐԷՏԱԼԹՈՒՂԹԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապէս —Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ Պ. Ժան Բամազօղլու՝ նախագահ. Պ. Էրիկ Ֆրանկիսթա՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօթասի Նորտ նոբրլօ, Մանսա, Է. Էմպրիքոս, Ա. Լամպրինուսի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աբէնք, Սոփոկլ փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պէյրութ, Վալս, Սուրիա, Բաթում, Բաքու, Բալամաթա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխառութիւններ հաղորդեցեալ ու արժէքուղթերու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամագրէլ, փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, էլեքտր, վարկագիրներ եւ հանգրգռական հրամանով վճարումներ Յունաստանի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ, հաղորդագրեր, արժէքուղթերու պահպանութիւն, կարգաւորեալ եւ ոլորտուղթերու գանձում, սակարանական հրամանների գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, դնում եւ վաճառում պարզեւաւոր արժէքուղթերու, ինչպէս Յունաստանի Ազգային Պանքային, Թրքական, Բրէսի Ծանոթէի Լիվրբուլի, Վիլ ու Բարիի, Վիլ ու Բրիւսէլի, Բրէսի Ծանոթէ ու Ֆրանսի արժէքուղթերուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Ասանց տրուած դրամի տոկոսներ

Ուղարկած տանն դրամ քաշել	3 0/0
Վեց ամսուան համար	3 1/2
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելի համար	5 —

Տնօրէնութիւն

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պոռտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրական

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
ոա էգ	300	Թիպս	2500
Ան ի	3000	Նէրթիս	2400
Թէլպրը	3000	Օսա րիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օս անլի	3 0	Կասբրնի	1500
Մացիոնիս	2500	Հիւլէտ	1 500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ, եւ Ընկ.

Ուիթ Լամ

ՅԷՆԻՍ ՄՈՍ եւ Ընկ.

20 48–50 13 Ճէմ Սգրիդ Լիվրբուլ

ՊԱԼՔԱՆ

ՌՈՒՍԱԶՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	ֆրանք 9,500,000
Դրամագլուխ եւ պահեստ 17 վերապահովագրող Ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից	» 142,750,000

Յունվարի դեկտեմբեր 1904ի կատարուած ապահովագրութիւններ

ֆրանք 1,618,000,000

Վնասներու համար վճարած մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1904

ֆրանք 32,000,000

Պալքան Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի, ծովային փոխադրութեանց, կեանքի եւ արկածներու դէմ, խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ նոր երապահովագրութեան գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպիոյ, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Գրէսի Լիոնէ, Բարիզ. Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տէօյչէ Պանք, Պէրլին, Համպուրկ, Անկլօ Աւստրիա, Պանք-Լոնտոն, Վիէննա, Պուտապէշտ, Պանք Նատիոնալ, Միլանկոր-Պանք ու Ֆոմէրս-Սոֆիա, Անկլօ Էգիպտոս Պանք, Աղեքսանդրիա։

Գործակալութիւններ Կ. Պոլսոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

31 23–50 Թուրքապուն խան, Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպասս	1069	Գոմս	1497	Կոզ	1011	Մալես	724	Բոզարիա	136
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրոտնս	1695	Մարէնկս	2273	Սաբֆս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Տիրիս	1735
Արիսսրս	2277	Տիսս	4311	Հիսալկս	1581	Մէրգասս	3887	Սիլվիս	1193
Պասանս	1822	Տոմինս	937	Հինաու.	3720	Մինս	1057	Սրէրս	1203
Պորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորաթիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735	Թասսս	1323
Պրավս	1076	Տրարս	1713	Հումանէս	595	Մուրլլս	24.9	Թ. Ուիլսրն	1546
Պրինս	841	Տինամս	564	Իակս	2354	Դէրս	1033	Թորիս	3327
Պրֆիլս	4481	Իպրս	2464	Իտահս	5540	Օնիս	4160	Թոլէտս	1470
Ֆէլրս	1371	Էլտորատս	1520	Ձբնս	1080	Օնսարիս	4036	Թորբիս	487
Ֆալիրս	1337	Էրազս	1841	Քէնս	1053	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քալրինս	2307	Բուլէրմս	1637	Վասսս	1914
Դազս	1694	Ֆինլանտ	1828	Քսմնս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիրակս	2739	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիլտնս	2229	Վալիմուրն.	2398
Սիսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանէս	2272	Բինալս	1663	Եէտս	1350
Քլիս	2697	Հալիֆէս	3060	Լիվորնս	1843	Բոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4255	Կիկանս	1243	Լորէնցս	3191	ոմէս	1789		

Ընդհանուր վճարագրով Հալէն հոս հասած են։

Սիբիս չոգենաւը, նաւապետ Սիքրսի։

Թայլս չոգենաւը, նաւապետ Թոմն։

Ընդհանուր վճարագրով Հալէն հոս կը սպասուի։

Ալէքս չոգենաւը, նաւապետ Հիգ, ամսոյս 25ին։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԻՔՍՕՆ

Թիւ 22–24, Քիւլիւք Մէյլէք խան, Ղալաթիա 10 28–50

LIE RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յունիս

Գշ. 14]27 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բաթ-Սաթա եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող չոգենաւին հետ։

Գշ. 14]27 Իսթէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրսու, Բաթումու, Տրապիզոն, Բիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 15]28 Մէկ-սառաքում ժամը 10ին։

Եշ. 16]29 Օսկսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրմ-Կովկաս, Խրմ-Ազով, Օսկսա-Բէրսան, Օսկսա-Նիքոլայէվ գիծերու լրագնաւերուն հետ։

Եշ. 16]29 Պուրգաս, Վառնա, Օսկսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 17]30 Տարտանէլ, Մարմարայ, Իզմիր, Բրիսա, Թրիպոլի, Պէյրութ, Սաֆա, Բաթ-Սաթա, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 18]1 Օսկսա. իրիկուան ժամը 4ին։

41–50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԱՔԱՐՈՒԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Յունիս 3ին Անգադոլի, Սու. Ծովէն։

ՄՈՆՈՒՄԱՆՆԵՐ

Յունիս 4ին Անգադոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։

15 24–50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐՆՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇՆ. ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 46 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 41 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 43 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
11	15	7	58	մկն. Բարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	3	52	12	15
11	35	8	18	ժմ. մկն.	3	32	11	55
12	—	8	30	» Հայատար Փաչա ժմ.	2	22	11	21
1	5	9	28	մկն. մկն.	2	13	10	12
1	19	9	52	ժմ. ժմ. Բէնտիք մկն.	2	—	9	52
1	41	10	17	» Թուզլա »	1	40	9	30
2	3	10	42	» Կէյպզէ »	1	18	9	9
2	27	11	4	» Տիլ Իսքելէսի »	12	48	8	35
2	39	11	15	» Թավշանճիլ »	12	34	8	24
3	—	11	36	» Հէրբէք »	12	23	8	12
3	21	11	56	» Նարքմա »	11	56	7	43
3	35	12	9	» Թիւրիւն Զէֆթիլիք »	11	44	7	30
3	47	12	23	» Տէրինճէ »	11	33	7	19
4	2	12	37	ժմ. մկն.	11	15	7	3
4	21	—	—	մկն. Իզմիտ ժմ.	—	—	6	38
5	1			» Գէօյիւք-Տէրպէնտ »			6	2
5	34			» Սապանճա »			5	32
6	1			» Համիտիէ »			5	14
6	48			» Կէյվէ »			4	18
7	14			» Ադ-Հիսար »			3	52
7	49			» Մէքէճէ »			3	23
8	19			» Լէֆքէ »			2	49
8	57			» Վէզիր-Խան »			2	11
9	0			ժմ. մկն.			1	30
9	55			մկն. Պիլէճիք ժմ.			1	20
1	5			» Բարաքէօյ »			12	30
1	49			» Պօղիւք »			11	54
2	42			» Ին Լօնիւ »			11	17
1	9			» Զուքուր Հիսար »			10	44
1	44			ժմ. Էսկի Շեհիր մկն.			10	5
իրկն.							ա.մ.	

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐ–ԳՕՆԵԱՆԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շեհիր ժմ.	1	25
11	7	» Գէօրէմէ Քարեր »	12	45
12	5	» Սապանճէ Բաւնար »	12	3
12	59	» Ալաճայա »	11	7
1	41	» Զէքիրլեր »	10	23
2	41	» Տէօյէր »	9	35
3	10	» Իհսանիյէ »	8	50
3	34	» Համամ »	8	23
3	44	» Կոպլիկէօյ Համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօչանլար »	6	50
6	6	» Զայ »	6	3
6	51	» Իսհակլու »	5	10
7	15	» Նասրան »	4	45
7	46	» Աք Չէհիր »	4	23
8	18	» Զաբարլը քէօյ »	3	43
9	—	» Զավուշլը քէօյ »	3	5
9	38	» Իլգին »	2	33
10	25	» Գարաքէ-Խան »	1	39
11	20	» Սէքէյ-Ինի »	12	57
11	52	» Մէյսան »	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը »	11	12
1	30	ժմ. Գոնեա մկն.	10	30
իրկն.			ա.մ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԵՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի Շեհիր ժմ.	10	—
12	44	» Աք Գունար »	9	18
1	24	» Այբիւ Քէօյ »	8	46
2	4	» Գէյլիք Ակսար »	7	58
3	9	» Սարիքէօյ »	7	1
3	58	» Գիչէր »	6	4
4	35	» Սարիսէր »	5	27
5	9	» Գէյլիք Քէօփրիւ »	5	—
6	3	» Բոլաթլի »	4	16
7	21	» Մալի Քէօյ »	2	49
8	15	» Սէնճաճ Քէօյ »	1	47
9	—	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	1	—
իրկն.			ա.մ.	

ԵԼԱՆՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕՊԱՀԵՆ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն. Ալաճայա ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ. Քէօփրահան մկն.	12	10	10	15

ՀԱՄԻՏԻԷԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

| ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առտու Ժ. | Վ. | Թ. խառն Իրկն. Ժ. | Վ. | ԿԱՅԱՐԱՆ | ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրկն Ժ. | Վ. | Թ.